

La Cambra de Barcelona reclama millores en la difusió i l'accés als fons europeus per evitar que una bona part de l'empresariat quedi exclòs de la transició energètica i digital

- El 40% dels establiments desconeixen els Next Generation EU a principis del 2022, que serà un dels motors de la recuperació i la transformació cap a una economia verda i digital.
- És important que els ajuts a la digitalització com el Kit Digital arribin a les pimes, però alhora promoure accions que estimulin la incorporació de tecnologies emergents i la millora dels processos d'innovació tecnològica en la producció.
- En el camp de la sostenibilitat ambiental, des de les administracions cal impulsar de forma decidida la rehabilitació d'edificis i l'ús de materials més sostenibles.
- L'actualització dels Indicadors de Progrés i Benestar (IPB) de la Cambra de Barcelona torna a assenyalar els deures pendents a Catalunya per convergir amb Europa en matèries com la transició energètica, el progrés tecnològic i l'atur juvenil.

Barcelona, 16 de juny de 2022. - La implementació de les noves tecnologies i de mesures per millorar la sostenibilitat ambiental avança entre les empreses catalanes, però les dades indiquen que encara és insuficient per impulsar un canvi real de model econòmic. Per aquest motiu, és necessari **millorar la política de difusió i accés als fons europeus amb accions més ambicioses i transversals perquè la transició energètica i digital no exclouï bona part de l'empresariat.**

Aquesta és una de les conclusions que s'extreuen de l'**Enquesta de Clima Empresarial** que elabora la Cambra de Comerç de Barcelona amb l'Idescat. Pel primer trimestre del 2022 l'enquesta analitza en el seu Mòdul d'Actualitat **quin és el grau de coneixement de les empreses catalanes dels fons europeus Next Generation EU** i quines actuacions han dut a terme en l'àmbit de la **sostenibilitat ambiental** i la **digitalització**, dos dels pilars fonamentals d'aquests ajuts.

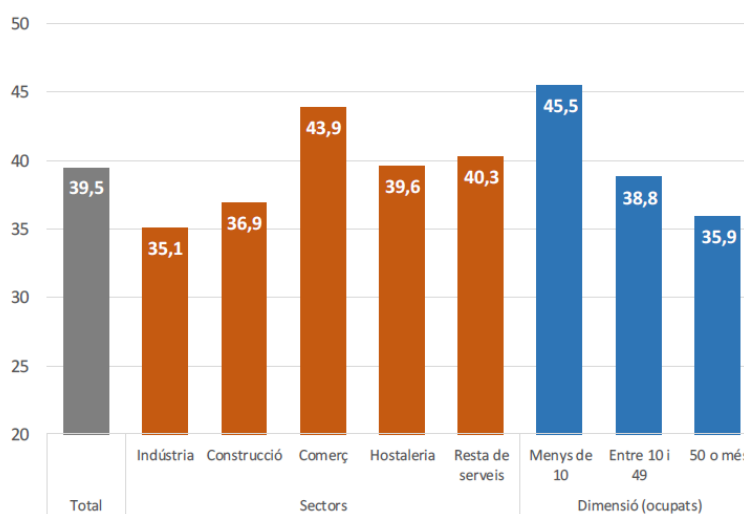
Els resultats d'aquest mòdul lliguen amb alguns dels àmbits temàtics dels **Indicadors de Progrés i Benestar (IPB)**, que la corporació elabora periòdicament amb l'objectiu de disposar d'una visió més holística del benestar (sostenibilitat ambiental, equitat de gènere, progrés tecnològic, etc.) a Catalunya, més enllà del PIB. La darrera actualització dels IPB torna a assenyalar quines assignatures té pendents Catalunya per **convergir amb les economies de la UE-5** (Alemanya, França, Itàlia, Bèlgica i Països Baixos).

Dos de cada cinc establiments catalans desconeix els Next Generation

Una de les primeres observacions a partir de l'Enquesta de Clima Empresarial és que **cal millorar la difusió dels Next Generation EU a tot el teixit productiu**, ja que un 40% de les empreses desconeix què són aquests fons. Addicionalment, aquest percentatge és clarament superior entre els establiments de menys de 10 treballadors (45,5%). A més, entre les empreses que sí que els coneixen, només un de cada tres establiments ha sol·licitat o sol·licitarà una línia d'ajut. Finalment, un de cada quatre s'està plantejant demanar un ajut però **els cal més informació**.

Només amb la **transformació en profunditat de tot el teixit empresarial** serà possible la transició energètica i digital de la mà d'aquests fons. En aquest sentit, és important que la millora de la seva difusió faci èmfasi en les **pimes**, que tenen un pes molt elevat a l'economia, i s'aprovin **paquets amb objectius transversals** perquè una part important del teixit productiu no en quedi fora.

Gràfic 1: Coneixement dels NGEU i les principals línies d'ajuts. 1T 2022. Catalunya. (% d'establiments que responen que NO)

Font: elaboració pròpia a partir del Mòdul d'Actualitat de l'Enquesta de Clima Empresarial.

Pel que fa a les mesures implementades des de les empreses, **el 47% està fent o realitzarà actuacions per millorar la sostenibilitat**, tot i que la proporció és molt més significativa entre les de 50 ocupats o més (62,5%) que entre les de menys de 10 (29,6%). Per altra banda, **el 48,1% afirma que està implementant accions per millorar la digitalització**, percentatge que se situa en el 34% entre les microempreses i en el 57,6% entre les que tenen 50 o més.

Amb la meitat de l'empresariat no n'hi haurà prou per assolir els objectius climàtics i una economia digitalitzada. En el cas de la transformació digital, és important que els ajuts dedicats a la digitalització arribin a les pimes i fer un esforç addicional de difusió entre les microempreses, petites empreses i autònoms/es per **evitar dinàmiques de concentració empresarial**, atès que les grans empreses tenen més capacitat per invertir en canals de venda digitals, ús massiu de dades, etc.

Això resulta especialment important en el marc de les subvencions del **Kit Digital**, malgrat que estan més aviat pensades per a una millora bàsica del nivell de digitalització (de com a màxim 2.000€ les de 0 a 3 treballadors/es i de 12.000€ les de 10 a 49). Per això calen **projectes més ambiciosos i específics per a cada sector amb l'objectiu de facilitar l'adopció de tecnologies emergents** i millorar els **processos d'innovació tecnològica en la producció**, entre d'altres.

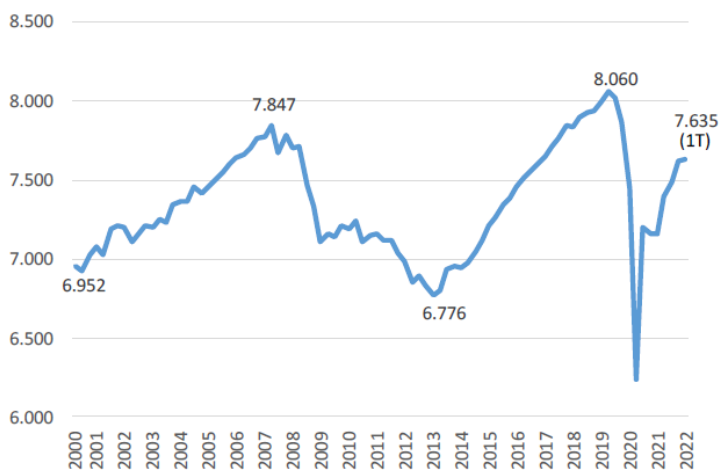
Finalment, en l'àmbit de la sostenibilitat destaca que l'actuació amb un menor percentatge de respostes és la **millora de l'aïllament tèrmic i l'ús de materials sostenibles**. Atès que l'aïllament tèrmic i la reducció del consum energètic és una de les prioritats del **Pacte Verd Europeu**, des de les

administracions **cal impulsar de forma decidida la rehabilitació dels edificis públics, habitatges i locals** per complir aquest objectiu, així com l'ús de materials més sostenibles.

Actualització dels IPB: progrés, benestar i sostenibilitat a Catalunya

Les dades recollides als Indicadors de Progrés i Benestar indiquen que la recuperació en termes de **PIB per càpita** a Catalunya s'ha desaccelerat durant els primers mesos de l'any. En termes relatius, el PIB per càpita a Catalunya encara és **un 2,9% inferior al del 4t trimestre del 2019** per la inflació, la pèrdua de poder adquisitiu de les llars i l'empitjorament de les perspectives empresarials.

Gràfic 2: PIB per càpita. Euros constants 2015. Trim. Catalunya

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

La convergència en termes de PIB per habitant entre Catalunya i el nucli europeu ja s'havia estancat abans de la pandèmia (CAT/UE-5 2017 = 94,6%; 2019 = 94%). L'impacte de la Covid-19 ha significat **un nou retrocés dels nivells de progrés econòmic similar a la dels pitjors anys de la crisi del deute** (CAT/UE-5 2012 = 88,7%, 2021 = 87,5%). No està clar quant es trigarà a recuperar els nivells de PIB per càpita relatius amb les economies de la UE-5 previs a la pandèmia. En el cas de la crisi immobiliària, **Catalunya va necessitar 5 anys (2012-2017) per assolir un PIB per càpita relatiu similar al d'abans de la Covid-19.**

No obstant això, per tenir una millor perspectiva del progrés econòmic cal anar més enllà del que ens diu el PIB. A tall d'exemple, la **despesa pública en educació a Catalunya**, tot i que s'ha incrementat en els últims anys, encara **no ha recuperat el nivell previ a la crisi immobiliària i es troba estancada amb el nucli europeu** (CAT/UE-5 2014 = 57,4%, 2018 = 58,1%).

La **despesa en R+D** també divergeix respecte dels països de la UE-5. Abans de la pandèmia, la despesa en R+D empresarial a Catalunya se situava en el 0,9% (1% el 2009) i la de les AA.PP. i universitats en el 0,6% (0,7% el 2009). La trajectòria a la UE-5 ha estat oposada en el cas del sector empresarial (1,3% el 2009 a l'1,6% el 2019) i la despesa en R+D del sector públic no ha retrocedit (0,8%). Aquest estancament a CAT també es fa visible en el percentatge de treballadors en activitats

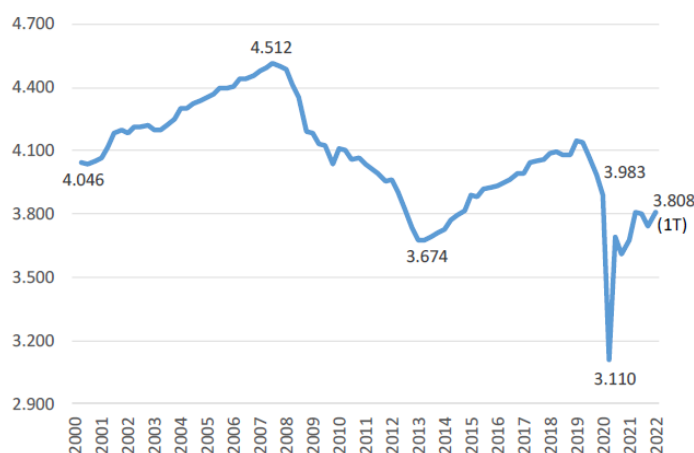
d'R+D i investigadors, contràriament a l'evolució creixent a la UE-5. **Els fons europeus poden ser claus per revertir aquesta tendència a favor del progrés tecnològic endogen.**

El benestar material de les llars no ha millorat en els últims 20 anys

No tot el progrés econòmic i tecnològic reverteix necessàriament en un millor nivell de benestar. Per exemple, l'esperança de vida a Catalunya ha estat sistemàticament superior a la de la UE-5. No obstant això, **la despesa total en salut és un 40% inferior a Catalunya.** L'envelliment progressiu de la població i el fort tensionament dels serveis mèdics en determinats moments de la pandèmia conviden a **revisar el model de finançament del sistema sanitari català.**

Pel que fa al consum públic per càpita, aquest indicador està convergint molt lentament amb la UE-5 (CAT/UE-5 2014 = 68,6%, 2021 = 70,1%) i presenta un diferencial molt superior en comparació amb el diferencial de PIB (2019 = 94,0%). Per altra banda, la despesa real de serveis públics per habitant a Catalunya ha crescut prop d'un 70% des de l'any 2000 (molt per sobre del 13% del PIB per càpita fins al 2019). **La Covid-19 ha pressionat a l'alça la despesa en béns i serveis públics**, com ara a la sanitat i l'educació (contractació de més professionals, material mèdic, etc.).

Gràfic 3: Consum privat per càpita. Euros constants 2015. Trim. Catalunya.

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

Durant les últimes dues dècades **no s'ha produït una millora del nivell de benestar material de les llars en termes reals.** El **consum real privat** per habitant a Catalunya abans de l'esclat de la pandèmia era un 1,6% inferior en comparació amb els inicis del segle XXI. El consum privat per càpita s'està recuperant de forma gradual en els últims trimestres, però en el primer trimestre del 2022 encara se situa un 4,4% per sota dels nivells pre Covid. **Cal propiciar un nou model econòmic que generi millores sistemàtiques de productivitat i que reverteixi sobre els treballadors.**

L'elevada temporalitat al mercat laboral, un dels llasts de l'economia

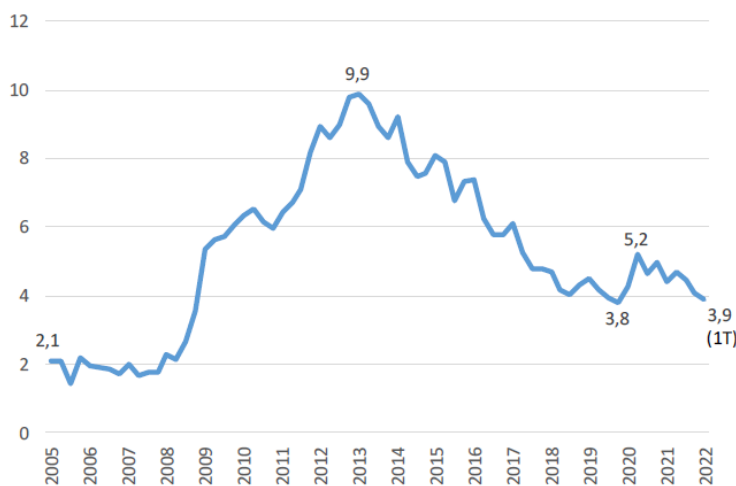
Un dels requisits d'un bon model econòmic passa perquè sigui sostenible a llarg termini, i els objectius de descarbonització europeus en l'horitzó 2050 ens aboquen cap a un canvi de model productiu. A Catalunya, **l'avantatge comparatiu en la producció d'energia fotovoltaica i eòlica respecte a**

altres economies de l'entorn hauria de materialitzar-se amb un fort augment de la inversió en renovables per assolir els compromisos climàtics. No obstant això, el pes de **la producció elèctrica amb renovables no ha millorat des del 2013**, contràriament a la tendència a la UE-5 i l'Estat.

Tot i que la desigualtat econòmica s'ha tornat a incrementar a causa de l'impacte asimètric de la pandèmia sobre el mercat de treball (afectant més als joves, les dones i altres col·lectius més vulnerables), **les polítiques econòmiques han mitigat l'augment de la pobresa** (el 1T 2022 el nombre de llars amb tots els actius desocupats s'ha situat en el 3,9%, molt similar al 3,8% d'abans de la pandèmia).

Gràfic 4: Llars amb tots els actius desocupats. % total. Trimestral. Catalunya

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat. // Actius: persones que treballen o busquen feina.

Amb tot, cal tenir present que **la Covid-19 ha tornat a incrementar de forma desproporcionada la taxa d'atur juvenil**, que l'any 2021 (28,9%) encara se situa 2,7 punts per sobre a la del 2019. Això s'explica perquè aquest col·lectiu es veu especialment afectat per la temporalitat del mercat laboral, un dels grans llasts de l'economia. Caldrà avaluar durant els pròxims mesos si mesures com **la reforma laboral aprovada per l'Estat l'any 2021** seran suficients per acabar amb aquest fenomen.

Finalment, malgrat que l'impacte de la pandèmia sobre la **taxa d'ocupació femenina** ha estat molt similar a la masculina, **el diferencial continua sent molt elevat** (8,8 punts el 2021). En el futur seran necessàries polítiques públiques ben dissenyades i finançament que permeti a les dones **prosseguir amb la seva carrera professional després de ser mares**. Un exemple és la gratuïtat de l'Infantil 2 a les llars d'infants de titularitat pública que la Generalitat vol aplicar el curs vinent.